

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 36. Cura baptizandi oleo inungerentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Cur baptizandi oleo inungentur.

CAP. XXXVI.

Propter
unctionem
Christiani
appella-
mur.
Prima cau-
sa unctionis
olei.

AC profecto satis mirari fideles noster poterunt sanctæ Ecclesiæ sapientiam eiusque prudentiæ altitudinem: cum in tantum sacramento olei unctionem adhibentur, ea enim non solum Christiani non appellacionem consequimur, ut ante est, ac Iustini, Theophilique testimonio monstrantur, verum etiam alia plura indicantur, quæ nobis summam quantitatilitatem, & fructum parere possunt. Præ enim intelligimus, quantum spei, conferendæ salutis homini affulserit, cui datum est signi habere, quo re ipsa in cælesti benedictione potietur. Quare sapienter à Procopio dictum est explanat. in illud Exodus: *sic & nos abluti, & repurgati sumus, & in misericordia, recipimus gratiam cælestem, largiente misericordia: sicut scriptum est: induite Dominum Christum, oleo inungit, quem admodum habet scripturæ elogium; impinguaisti oleo caput meum, unctionis indicat spei alacrem hilaritatem, quam vitam sanctorum: vel significat visitationem, qua nos visitavit Christus.* Deinde altera causa accedit, cur unctionis institutio ratione videri possit, ut nimirum, quia ludæi & athletæ olim ante pugnam vngi solebant, tanquam nota, & simbolo ad spirituales

Secunda
causa.

men strenuè obeundum, & victoriam de hostibus referendam accendamus. quod multorum Patrum testimonia confirmant. Cyrillus quidem Hierosolymitanus catech. 3. mystag. postquam multas baptismi caeremonias explicauit, de olei vnctione sic scribit: deinde vero aures inunguntur, vt ad audiendum diuina mysteria aures accipiat: de quibus dicebat Esayas: & addidit mihi Dominus aures ad audiendum: postea nares, vt diuinum accipientes unguentum, dicitur, Christi gratias odor est Deo in his, qui saluantur. tunc vero & pectus inungitur, vt induit thoracem iustitiae, fortiter aduersus insultus diaboli consistatis. quod & longè melius a S. Ambrosio traditum est lib. 1. de sacram. cap. 5. cum ait: venimus ad fontem, ingressus es, considera, quos videris, quid locutus sis, considera: repere diligenter. occurrit tibi leuita. occurripres, vnctus es quasi athleta Christi, quasi luctamen huius saeculi luctaturus. quando te interrogauit, abrenunciatis, &c. S. Deinde Io. Chrysostr. homil. 6. in ca. 2. Epist. Paul. ad Coloss. eandem rationem afferens, inquit: abrenunciamus tibi Satana, & tibi nomen damus, & in tuorum militum numerum adscribimur Christo, &c. haec omnia sunt pactum conuentum, illic seruus Christi cum Domino, hic amicus cum amico. aduenit Deus, & hic nuditas, & illic nuditas: sed ille quidem, cum peccasset, nudatus fuit, quoniam peccauit, hic autem nudatur, vt liberetur; exiit tunc ille gloriam, quam aliquando habuit: nunc autem exiit hominem. ungitur, sicut athleta stadium ingressuri. & homil. in c. 4. Matth. athleta ante certamen ungitur, vt luctetur: sic homo spiritualiter ideo oleo ungitur, vt con-

tra diabolum quasi spiritualis athleta luctatus
 vero S. Augustinus serm. 3. primæ partem
 ad Euangelij veritatem ab impia superbia
 ne traducti erant, illustri vnctionis mentem
 ad vitam piæ, laudabiliterque traducendam
 hortatur: baptizatus es, mundatus es, & vultus
 restauratum est corpus tuum ad priorem statum
 ris illius hominis ante peccatum: noli postmodum
 male securus esse, ad agonem perducere, vultus
 bolum, & vitiorum principem, dimittas in
 huius mundi vtriusque partis, Christi scilicet
 diaboli: infinita hominum multitudo te captiua
 Etantem, & uter vincat, vide omnem intentionem
 mia intentione pendentem, non de te triumphat
 diaboli, &c. Postremo autem Seuerus Alexan-
 drinus lib. de bapt. ait: tunc signat oleo vultum
 cerdos eum, qui baptizatur, tribus crucibus
 frontem eius factis atque in hunc modum dicitur
 netur talis N. oleo letitie aduersus omnem
 inimicam: & ungit omnia illorum membra, vultum
 nus, & pedes, & nares eorum: tum demum
 untur suis vestimentis. Quibus addi possunt
 rhor Ordinis Romani de Ioue sanc. Ber-
 Augiensis l. 1. de Eccles. offic. cap. 8. Cor-
 plator in S. Dionys. de Eccl. Hierarch. ca. 10.
 Ordo baptismi secundum vsum Aethiopiae
 Tertia causa fuit, vt ex eius recordatione
 les ad spiritualē letitiam excitentur: iuxta
 Constitut. Apost. lib. 8. ca. 29. aquam, & oleum
 benedicat Episcopus, oleum ad exhilarandam
 in exultationem letitia, & Seueri Alexan-
 drini lib. de bapt. signatur talis N. oleo letitie
 omnem efficaciam inimicam, quod quidem auctori-
 tate auctoris

Tercia
 causa.

observationibus affine est: quos ad latitiam sig-
 nificationem oleo unctos fuisse, plura genti-
 lum, & sacra scripturae testimonia ostendunt.
 Sed quarta etiam causa afferri potest, quare
 unctiois caeremoniam institutam esse, cre-
 dendum sit, ut in baptismo criminum remis-
 sionem effici, & omnem corporis, animique
 maculam deleri, existimemus: dicente Ordi-
 ne Romano de die Iou. sanc. *ex eo ungi debent
 in remissionem omnium peccatorum: & paulo post:
 ut, si qua illis aduersantium spiritus inhaere ma-
 cula, ad tactum sanctificati olei huius abscedant:*
 Bernone Augiensi lib. 1. de Eccles. Offic. cap. 8.
*sequitur exorcismus olei. illo inunguntur catechu-
 meni, ut, si qua macula inhaerunt corpori, aut men-
 ti, postquam ad scrutinium accesserint, recedant:*
 Guiberto Tornaco de Offic. Episcop. cap. 41.
*est aliud oleum, quod dicitur ad catechumenas: illo
 unguuntur catechumeni, ut, si qua macula inhae-
 rint corpori, aut menti, recedant ad tactum olei. Præ-
 terea alias etiam grauissimas fuisse causas un-*
 ctionem instituendi, ex aliis multis Patribus
 ostendi potest. unctio enim Dei misericor-
 diam consequi, & cœlestem visitationem ac-
 cipere videtur. Quamobrem Author Con-
 stit. Apostol. lib. 3. cap. 43. ait: *benedicitur hoc
 oleum ab Episcopo in remissionem peccatorum, &
 preparationem baptismi: sic enim inuocat Deum, ut
 sanctificet oleum in nomine Domini Iesu Christi, &
 tribuat ei gratiam spiritalem, & vim efficientem,
 & remissionem peccatorum. Et Eucherius Lug-
 dunensis Domin. 4. post Pentecost. oleo bap-
 tismus sanctificatur. Nos quoque ideo toties oleo sumus*

Oleo Gen-
 tiles, & He-
 braei vtebā-
 tur ad lati-
 tiam indi-
 candam.
 Quarta
 causa.

Quinta
 causa.

inuncti, ut semper misericordie memores
 Quo etiam spectant Ioannis Damasceni
 ba lib. 4. Orthod. fid. cap. 10. oleum in bap-
 te assumitur, vntionem significans, & Chri-
 est, vntos nos efficiens, & misericordiam Domini
 annuncians per spiritum sanctum; & Pro-
 Gazei in illud Exodi; abluet eos aqua: illud
 indicat spei alacrem hilaritatem, que ad septem
 etorum: vel significat visitationem celestem, qua
 visitavit Christus. Magnam deinde vim

Sexta causa

vntio non solum ad voluntariam corporis
 flietationem indicandam, qua catechu-
 numini propitiando operam dabant; ut
 apud Theophilum Antiochenum lib. 1. ad
 tolyc. aer, & omnis, que sub celo est, creatura
 dammodo spiritu, & lumine inungitur, &

Septima
 causa;

cus macerari Dei oleo? sed etiam septem
 tus sancti charismata significanda, quae
 salutari fonte abluimur, in animam non
 infunduntur, De ijs enim ita loquitur
 lus Alexandrinus ad cap. 55. Esa. illud
 propheta significat, quo in baptismo inungimus

Octava
 causa.

est signum spiritus sancti. Postremo, quod
 cramentorum administratione plurimi
 dum est, foetorem ex prava conscientia
 nantem comprimit, & expellit, nosque
 ta pura, atque integerrima conferuat
 exercet; dum sensibili elemento subijcere
 cogimur, quod putredinem amouendi
 bet. Sic enim S. Cyprianus indicare voluit
 de Chrism. vnt. & ali. sacram. (si tamen
 priani est ille liber, de quo plurimi dubitant
 cum ait: hoc oleo inuncti cum spiritualibus neque

cellamur, nec fœtoribus spuris imbuti possumus. Hæc sunt, quæ potissimum de vnctionis antiquitate, & rationibus afferenda esse duximus.

Nudos olim ungi solitos esse, ac vnctionem in figuram crucis expressam.

CAP. XX XVII.

Quæ quoniam huius ceremoniæ cognitio- nem minimè adæquant, docere deinceps oportet, quo habitu ad vnctionem accesserint, ac præterea qui modus adhiberi solitus fuerit. Primum igitur sciendum est, nudos se vnctioni subiecisse, illustria enim sunt eius rei testimonia in SS. Patribus, Dionysio Areopagita de Eccles. Hierarch. cap. 2. cum ei planè vestes ministri detraxerunt, tum sacerdotes sacrum vnctionis oleum afferunt: ipse cum inungendi, &c. Cyrillo Hierosolym. catech. 2. mystag. deinde vero iam exuit, exorcizato oleo à summis capillis ad infimos usque peruncti estis: Ioan. Chrysoft. hom. 6. in c. 2. Epist. Paul. ad Colos. exuit tunc ille gloriam, quam aliquando habuit; nunc veterem exuit hominem; ungitur sicut athleta stadium ingressuri: Seuero Alexandrino lib. de bap. tunc signat oleo oliuæ sacerdos eam, qui baptizatur: & ungit omnia illorum mēbra, manus, & pedes, & nares eorum: tunc demū induitur suis vestimentis, & aliis permultis scriptoribus: sed illud Ioan. Mosci præstantissimum, & maximè insigne fatemur, quod in vita Cononis presbyteri legimus. in ea enim mentio est,